Ankenævnet for Forsikring

Den 3. juni 2015 blev i sag nr. 87532:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har retshjælpsforsikring i Topdanmark Forsikring A/S. Hun klager over, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for omkostninger forbundet med en forbudssag.

Selskabet har i sit afslag henvist til, at forbudssager er undtaget fra forsikringens dækningsområde.

Af klageskema af 13/1 2015 til nævnet fremgår det bl.a.:

> "I forbindelse med husbyggeri på matriklen … og efter køb af skitseprojekt hos et arkitektfirma, får vi 16.01.2015 byggetilladelse af … kommune. I juni 2015 modtager vi en stævning af arkitektfirmaet, der gør gældende, at vi ikke må bruge de pågældende tegninger, hvis ikke firmaet skal udføre hele arkitektopgaven. Der bliver nedlagt midlertidigt påbud om standsning af byggeriet af retten i …. (kendelse vedlægges) Vores advokat har telefonisk kontakt til Topdanmark, der afviser at skulle dække sagen, idet de henviser til police (vedlægges). vores datter der er …, skriver efterfølgende til Topdanmark (vedlægges) og svaret fra Topdanmark vedlægges.
> Kendelsen blev af os anket til Landsretten, men der blev indgået forlig forinden, mod at sagen blev trukket tilbage fra Landsretten.
>
> **Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?**
> Vi vil, at Topdanmark skal dække sagens omkostninger, som alene til advokat udgør 108.000 kr, hertil kommer beløb på 40.000 som vi af Retten blev dømt til at betale.
>
> Vi mener ikke at vi kan læse ud af policen og de betingelser hvorpå vi har tegnet retshjælp, at ovenstående sag ikke skulle være omfattet af forsikringsdækning."

I tillæg til klageskemaet af 13/1 2015 til nævnet er det bl.a. anført:

"Den 22. august 2014 blev der ved Retten i … afsagt kendelse, der forbyder os at anvende arkitekttegninger, der er tegnet af og som vi har betalt 62.500 Kr. for hos Arkitektfirmaet …. Kendelsen er vedlagt som klagens **bilag 1**. Som det fremgår af kendelsen er vi blevet dømt til at betalte 40.000 kr. til arkitektfirmaet …. Vi har yderligere betalt 108.529,44 kr. i salær til Advokatfirmaet … for at føre sagen ved Retten i ….

Vi har tegnet en indboforsikring hos forsikringsselskabet Topdanmark. Forsikringen indeholder ligeledes en retshjælpsforsikring. Forsikringens police er vedlagt som klagens **bilag 2.**

Topdanmark har i skrivelse af 29.obtober 2014 afvist, at retshjælpsforsikringen skal dække i den pågældende sag. Skrivelsen er vedlagt som sagens **bilag 3**. Vi har efterfølgende rettet skriftlig henvendelse til Topdanmark. Denne henvendelse er vedlagt som klagens **bilag 4**. I mail 26.11.2014 afviser Topdanmark, at retshjælpsforsikringen skal dække i den pågældende sag. Denne mail er vedlagt som klagens **bilag 5**.

Denne afgørelse skal hermed påklages til Ankenævnet for forsikring.

Til støtte for, at retshjælpsforsikringen, der er tegnet hos Topdanmark skal dække i denne sag vil vi gerne fremføre følgende argumentation:

Af policens punkt 5.4 fremgår det kun, at retshjælpsforsikringen ikke dækker fogedforbudssager. Der er altså ikke i policen taget et generelt forbehold om, at forbudssager ikke er dækket af retshjælpsforsikringen.

Kendelsen er afsagt efter reglerne i retsplejelovens kapitel 40, der omhandler midlertidige afgørelser om forbud og påbud i en borgerlig sag. Sagen er som en følge heraf blevet behandlet efter reglerne om civileretssager, herunder med indgivelse af stævning, svarskrift, supplerende processkrifter, hovedforhandling med vidneforklaringer og procedure. Kendelsen er ligeledes afsagt af en juridisk dommer.

Sagens behandling og den efterfølgende kendelse har derfor ingen forbindelse med fogedretten eller fogedforretningen i øvrigt. Kendelsen kan derfor ikke betragtes som værende et fogedforbud, da påbuddet netop ikke er nedlagt af fogedretten, men er derimod en kendelse, der afsagt af en juridisk dommer ved civilretten. Ordlyden af policens punkt. 5.4, hvori det nævnes, at fogedforbudssager ikke er omfattet, kan ikke fortolkes så vidtgående, at sager der er behandlet efter retsplejelovens kapitel 40 ikke dækkes af retshjælpsforsikringen.

Topdanmark begrunder deres afgørelse med, at retshjælpsforsikringen heller ikke dækker foreløbige retsskridt. Dette fremgår dog ikke af policen, at foreløbige retsskridt generelt ikke er omfattet af retshjælpsforsikringens dækningsområde. Det fremgår udelukkende af policen, at retshjælpsforsikringen ikke dækker fogedforbud, arrest og tvangsfuldbyrdelsessager. Det fremgår ikke af policen, at forbudssager, der er behandlet efter reglerne i kapitel 40 i restplejeloven er undtaget fra retshjælpsforsikringens dækningsområde.

Der er endvidere heller ikke tale om en sag vedrørende tvangsfuldbyrdelse. En tvangsfuldbyrdelsessag er fogedrettens gennemtvingelse et af krav, som er fastslået på en særlig kvalificeret måde f.eks. ved dom og som umiddelbart kan fuldbyrdes. I den pågældende situation er der ikke tale om en sag om fuldbyrdelse af et krav.

Tværtimod er der tale om en sag, som handler om at fastslå, hvorvidt et bestemt krav overhovedet består. Der er med andre ord ikke tale om en sag, hvor der skal ske tvangsfuldbyrdelse af et krav, der allerede er fastslået. Sager, der behandles efter kapitel 40 i retsplejeloven handler om at fastslå om et bestemt krav eller rettighed består og altså om, hvorvidt et krav, der allerede er fastslået, kan tvangsfuldburdes.

Sagen handler derfor ikke om tvangsfuldbyrdelsen af et bestemt krav, der allerede er fastslået ved dom eller andet eksigibelt grundlag.
Der er derfor i den pågældende sag overhovedet ikke tale fuldbyrdelsesomkostninger.
Undtagelsen i policens punkt 5.4 vedrørende tvangsfuldbyrdelse kan derfor heller ikke medføre, at forsikringen ikke skal dække i den konkrete sag.

Særligt det faktum, at der i policens punkt 5.4 er nævnt tre specifikke sagstyper, der ikke dækkes af forsikringen medfører, at policens punkt 5.4 ikke kan fortolkes så vidtgående, at sager efter retsplejelovens kapitel 40 ikke er dækket af forsikringen. Tværtimod medfører det, at policens punkt 5.4 skal underlægges en snæver ordlydsfortolkning, der ikke kan føre til, at sager efter retsplejelovens kapitel 40 ikke er omfattet.

Havde det været Topdanmarks hensigt, at sager efter retsplejelovens kapitel 40 ikke skulle være omfattet, måtte der været taget et forbehold herfor i policen, ligesom det er tilfældet med fogedforbudssager, tvangsfuldbyrdelsessager og arrest. Et sådan forbehold er imidlertid ikke at finde i policen.

Den konkrete sag er derfor ikke omfattet af de tre undtagelser, der er nævnt i policens punkt 5.4, hvor Topdanmarks retshjælpsforsikring ikke dækker. Der er ikke i policen taget forbud om, at sager, der behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 40 ikke er omfattet af retshjælpsforsikringen, hvilket betyder, at forsikringen skal dække i den konkrete sag.

I denne sammenhæng skal det bemærkes, at det følger af koncipistreglen, at det er Topdanmark, der ensidigt har udformet policen, der må bære ansvaret for fortolkningstvivl, der måtte opstå. Med andre ord skal der i tilfælde af fortolkningstvivl fortolkes mod Topdanmark, der er affatteren af policen. Reglen finder særligt anvendelse, når der, som det er tilfældet i denne sag, er tale om standardvilkår, hvor den ene part professionelt opererer med faste og udførlige kontraktsvilkår, som den anden part ikke har haft mulighed for at påvirke ved aftaleindgåelsen.

Topdanmark har derfor som den professionelle part og som af følge koncipicistreglen det fulde og hele ansvar for udformningen af selskabets forsikringspolicer. Topdanmark bærer derfor det fulde ansvar for de tvivlsspørgsmål, der kan opstå i forbindelse med fortolkning af policen.

Der er derfor grundet ovenstående ikke tvivl om, at sagsomkostningerne i den pågældende sag skal dækkes af den retshjælpsforsikring, der er tegnet hos Topdanmark."

I selskabets brev af 4/2 2015 til nævnet er det bl.a. anført:

"Vi har oplyst, at vi ikke kan yde retshjælp til en forbudssag vores kunde er blevet involveret i anledning af et husbyggeri.

Sagen drejer sig udelukkende om fortolkning af retshjælpsvilkårenes punkt 5, 4.

Her er sagens fakta.

Vores kundes advokat har ansøgt om retshjælp den 2. oktober 2014 til dels en verserende forbudssag og dels en justifikationssag, jf. bilag A.

Der er tale om en konflikt mellem vores kunde og en arkitekt i anledning af et husbyggeri, hvor samarbejdet med arkitekten ophørte forinden projekteringsfasen.

Arkitekten mener han har ophavsret til nogle tegninger og har indledt forbudssag med påstand om at vores kunder skal forbydes at opføre et hus på grundlag af arkitektens tegninger.

Forbuddet blev taget til følge af retten i … og var på anmeldelsestidspunktet under påkære til Landsretten

Samtidig hermed havde modparten udtaget (justifikationsstævning), og begæret denne sag udsat på Landsrettens behandling af forbudssagen.

Ved brev af 29. oktober 2014 har vi oplyst, at vi ikke kan dække omkostninger til selve forbudssagen, da retshjælpsvilkårenes punkt 5,4 undtager foreløbige tvangsmidler som forbudsforretninger, men at der evt. kan ydes retshjælp til den efterfølgende retssag om, hvorvidt arkitektens rettigheder faktisk består (justifikationssagen).

Vi kan forstå på klagen til Ankenævnet, at forbudssagen er afsluttet, og at det derfor ikke bliver aktuelt med en (justifikations)retssag.

Vores kunde er af den opfattelse, at lovændringen i retsplejeloven hvorefter forbudsforretninger blev flyttet fra foged- til civilretten nu ikke længere kan undtages efter vilkårenes punkt 5,4, da vilkårene benævner retsskridtet med 'fogedforbud'.

Det der ligger til afgørelse for Ankenævnet er således alene om selve forbudssagen er undtaget efter vilkårenes punkt 5,4, eller om ændringen i retsplejeloven medfører at forbudsforretninger nu generelt ikke længere er omfattet af punkt 5,4.

Vilkårenes punkt 5,4:
Bestemmelsen i de nugældende vilkårs punkt 5, 4 undtager fuldbyrdelsesomkostninger generelt samt 2 andre retsskridt, der har karakter af en midlertidig gennemtvingelse af en rettighed, nemlig arrest og fogedforbud.

I modsætning til fri proces ordningen, er retshjælpsforsikringens formål/dækningsområde alene at dække omkostninger til civile retssager, der endeligt afgør parternes uenighed om rettigheder og/eller pligter.

Derimod er det ikke hensigten at forsikringen skal dække omkostninger der vedrører selve tvangsfuldbyrdelsen, eller foreløbige retsskridt der har karakter af midlertidige tvangsmidler, og som ikke afgør den underliggende hovedtvist endeligt.

I fogedforbudssager har det i hvert fald indtil lovændringen i 2014 været således at selve forbudsforretningen var undtaget fra dækningen, hvorimod en evt. efterfølgende justifikationssag kunne være dækket.

Hovedessensen i vilkårenes punkt 5, 4, er ikke at afgrænse dækningen efter et specielt værneting men derimod afgrænse efter karakteren af det pågældende retsskridt.

Lovændringen om forbudsforretninger
I de hidtidige regler i retsplejeloven var reglerne for midlertidige forbud reguleret i retsplejelovens kapitel 57.

Med midlertidige forbud kunne rettighedshaveren efter kapitel 57 i løbet af kort tid få fogedretten til at forbyde de handlinger, der krænkede hans rettigheder.

Under en fogedforbudssag skulle det således kun sandsynliggøres, at en rettighed var krænket. Hvis forbuddet blev nedlagt, skulle der så herefter anlægges en almindelig retssag, hvor rettighedshaveren skulle bevise, at hans ret faktisk var blevet krænket (en såkaldt justifikationssag).

Retshjælpsmæssigt kunne der ydes retshjælpsdækning til en justifikationssag, idet der her var tale om en afgørelse af parterne egentlige hovedtvist, hvorimod der ikke var dækning for den midlertidige forbudsforretning på grund af retsskridtets karakter af midlertidig tvangsmiddel.

Ved en ændring af retsplejeloven blev forbudsinstituttet moderniseret.

De nye regler ændrer ikke ved de grundlæggende betingelser for nedlæggelse af forbud.

Det er således fortsat en grundbetingelse, at det sandsynliggøres, at en ret er blevet krænket, og at formålet med forbuddet vil forspildes, hvis rettighedshaveren skulle henvises til at kræve de krænkende handlinger forbudt under en almindelig retssag.

En sag vedrørende et midlertidigt forbud skal, hvis et forbud nedlægges, også som hidtil følges op af en almindelig retssag, hvor der føres bevis for, at retten faktisk er blevet krænket

Grundlæggende er den væsentligste ændring, at den midlertidige forbudsforretning nu er henlagt til civilretten i stedet for fogedretten.

Derfor dækker vi ikke sagen

Det forhold, at der er sket en ændring i retsplejeloven omkring midlertidige forbudsforretninger, mener vi på baggrund af ovenstående ikke har betydning for retshjælpsforsikringens dækningsområde."

I klagerens brev af 17/2 2015 til nævnet hedder det bl.a.:

"Min mand og jeg har følgende kommentarer (med hjælp fra vores datter) til vores sag og til det fra Topdanmark fremsendte;

Topdanmark gør gældende, at retshjælpsforsikringen, jf. policens punkt. 5.4, generelt ikke dækker fuldbyrdelsesomkostninger. Vi vil dog i den sammenhæng gerne påpege, at policens punkt. 5.4 udelukkende undtager omkostninger i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse, arrest, fogedforbud, herunder sikkerhedsstillelse, samt sikkerhedsstillelse i forbindelse med gruppesøgsmål, medmindre disse er afholdt efter aftale med selskabet fra forsikringens dækningsområde. Der er ikke i policen taget et generelt forbehold om, at fuldbyrdel-

sesomkostninger ikke er omfattet. Dette er dog ikke relevant for den pågældende klage, da der slet ikke er tale om en sag vedrørende fuldbyrdelse.

Den pågældende sag, der er behandlet efter reglerne i kapitel 40 er ikke en sag, der vedrører tvangsfuldbyrdelse. Sagen har drejet som om, hvorvidt vi havde retten til at benytte de arkitekttegninger, som vi har erhvervet hos … [arkitektfirma]. Sagen har altså udelukkende handlet om at fastslå, hvem af parterne der har retten til at gøre brug af arkitekttegningerne. En tvangsfuldbyrdelses sag handler derimod om at gennemtvinge/fuldbyrdelsen af et krav, som allerede er fastslået. Det har imidlertid ikke været tilfældet i denne pågældende sag, hvorfor der ikke er tale om en sag vedrørende tvangsfuldbyrdelse. Der er tværtimod tale om en sag, der skulle fastslå, om en ret overhovedet består. At modparten så rent processuelt vælger at anlægge sagen i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 40 ændrer ikke på, at der ikke er tale om en sag vedrørende tvangsfuldbyrdelse. Sagen har udelukkende handlet om at afgøre, hvem af parterne, der har rettighederne til arkitekttegningerne.

Vi vil ligeledes gerne påpege, at der ikke et tale om en fogedforbudssag. Sagen har gennem hele processen været henlagt under den almindelige civilret og har været behandlet efter de civilretlige regler. Den har absolut ingen forbindelse haft til fogedretten. At policens punkt 5.4 undtager fogedforbudssager fra retshjælpsforsikringens dækningsområde, har derfor ingen relevans for den pågældende klage og kan ikke medføre, at den retshjælpsforsikring, som vi har tegnet hos Topdanmark ikke skal dække sagsomkostningerne i den pågældende sag."

Nævnet har fået forelagt sagens bilag, herunder processkrifter med bilag og afgørelsen i forbudssagen samt forarbejderne til ændringen af retsplejelovens bestemmelser om behandling af forbudssager.

Ændringen i procesordningen ved forbudssager blev indført på grundlag af lovforslag nr. 47 af 1/12 2012, som bygger på retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012.

I forarbejderne til lovændringen er det bl.a. anført:

"*2.1 Procesordningen*

…

Det har flere gange været overvejet at flytte kompetencen til at behandle forbudssager fra rettens afdeling for behandling af fogedsager (fogedretten) til rettens afdeling for behandling af borgerlige retssager (retsafdelingen), jf. bl.a. civilprocesudkastet fra 1899 og Retsplejerådets betænkning nr. 1107/1987 om arrest og forbud.

Som argumenter *for* en sådan ændring har det navnlig været anført, at kravet om, at rekvirenten (dvs. den der begærer retsmidlet anvendt) skal godtgøre eller sandsynliggøre sin ret allerede i forbindelse med forbuddets nedlæggelse, kan medføre en bevisførelse, der ligger udover, hvad fogedretten er indrettet på at behandle. Sagsbehandlingen vil nærme sig procesformen i en almindelig civil sag, og retsafdelingen vil også i almindelighed have større erfaring med hensyn til bevisbedømmelsen i indviklede sager. Endelig er det blevet anført, at behandlingen af justifikationssagen vil blive forenklet meget, da afgø-

relsen i denne sag ofte træffes på samme grundlag som forbudssagen, og hvis dette sker i praksis, vil processtoffet således kun skulle præsenteres én gang.
…
Retsplejerådet er endvidere enig i, at sagsbehandlingen i mange forbudssager vil nærme sig procesformen i en almindelig civil sag, og at retsafdelingens jurister, herunder især dommerne, har større erfaring med hensyn til bevisbedømmelsen i indviklede sager, end det er typisk for fogedrettens jurister, der som altovervejende hovedregel vil være dommerfuldmægtige og andre ikke udnævnte dommere. Selv om retsafdelingens jurister ikke alle er dommere, og selv om dommere også kan beklæde fogedretten, er Retsplejerådet herefter enig i, at kompetencen til at nedlægge forbud i byretterne bør overføres fra fogedretten til retsafdelingen.
…
Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.
…
2.6. Sagens behandling

2.6.1. Gældende ret
De nærmere regler for behandlingen af forbudssager fremgår af retsplejelovens § 646, stk. 2, 1. pkt., og § 647, stk. 1.

Det fremgår af forarbejderne til § 646, at procesformen i forbudssager er tilnærmet procesformen i almindelige civile førsteinstans sager, i det omfang, det er foreneligt med retsmidlets karakter. Ved nedlæggelse af fogedforbud er der dog tale om egentlig tvangsfuldbyrdelse af en undladelsespligt. Dette nødvendiggør, at fogedretten i en række tilfælde kan anvende de processuelle regler, som i øvrigt er karakteristiske for tvangsfuldbyrdelsesreglerne. For at undgå at lovstoffet udvides betydeligt, er der i retsplejelovens § 646, stk. 2, 1. pkt., henvist til, at retsplejelovens § 248, § 344, § 348, § 349, § 352, § 491, stk. 1, 1. pkt., § 492, stk. 1, § 493, stk. 1 og 2, § 494, stk. 1 og 4, § 495, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, § 499, § 500, § 502, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 506 finder tilsvarende anvendelse i forbudssager. Under behandlingen af en anmodning om bistand eller beslaglæggelse efter retsplejelovens § 645, jf. nærmere herom under pkt. 2.7.1, finder tillige § 491, stk. 3, § 494, stk. 2, § 495, stk. 2, § 497 og § 498 tilsvarende anvendelse, jf. retsplejelovens § 646, stk. 2, 2. pkt. Der henvises til Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp.295 ff.

2.6.1.1. I retsplejelovens § 646, stk. 2, henvises bl.a. til §§ 348 og 349, hvilket betyder, at anmodningen om fogedforbud skal være skriftlig og indeholde oplysninger svarende til en stævning i en civil sag og være vedlagt bl.a. kopi af de dokumenter, som rekvirenten agter at påberåbe sig. I modsat fald afvises sagen, medmindre fogedretten giver rekvirenten frist til at afhjælpe manglerne.
…
Afgørelsen om sagsomkostninger træffes efter reglerne i kapitel
30, jf. retsplejelovens § 647, stk. 2, 2. pkt.
…
2.6.2. Retsplejerådets overvejelser

2.6.2.1. Efter Retsplejerådets opfattelse må de gældende sagsbehandlingsregler i det store hele anses for velbegrundede og hensigtsmæssige. Retsplejerådet finder på den baggrund ikke grundlag for at foretage væsentlige ændringer af de gældende sagsbehandlingsregler. Den foreslåede ændring af procesordningen nødvendiggør dog efter Retsplejerådets opfattelse en nyaffattelse af sagsbehandlingsreglerne, således at disse i al væsentlighed samles i et nyt kapitel (kapitel 23 b).

2.6.2.2. Retsplejerådet foreslår, at den gældende praksis vedrørende bevisførelsen i forbudssager – herunder i form af ensidigt indhentede erklæringer – videreføres for sager om forbud eller påbud.

…

2.6.2.5. Som nævnt ovenfor under pkt. 2.6.1 træffes der efter gældende ret som udgangspunkt først afgørelse om sagsomkostningerne ved forbudsforretningen under den efterfølgende justifikationssag. Forslaget om en ændring i procesordningen indebærer imidlertid, at der ikke længere vil skulle anlægges en egentlig justifikationssag, hvor der vil skulle tages særskilt stilling til, hvorvidt forbuddet eller påbuddet er lovligt meddelt.

I forbindelse med afgørelsen om meddelelse af forbud eller påbud bør retten derfor fremover normalt også træffe bestemmelse om de sagsomkostninger, der har været forbundet med afgørelsen om forbud eller påbud. Afgørelsen om sagsomkostninger skal træffes i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 30.

…

2.6.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast.

…

2.9. Den efterfølgende retssag (justifikationssagen)

2.9.1. Gældende ret

Som udgangspunkt skal rekvirenten inden 2 uger efter nedlæggelse af forbuddet anlægge retssag om den fordring, som forbuddet vedrører (den såkaldte justifikationssag), medmindre rekvirenten under eller efter forbudsforretningen frafalder forfølgning, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 634, stk. 1, 1. pkt.

…

Under justifikationssagen skal rekvirenten nedlægge påstand om stadfæstelse af forbuddet, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 634, stk. 1. Under retssagen efterprøves det, om fogedforbuddet blev lovligt nedlagt, jf. § retsplejelovens 648, stk. 1, jf. § 636.

…

2.9.2. Retsplejerådets overvejelser

En ændring af procesordningen, således at kompetencen til at meddele forbud (og efter forslaget også påbud) flyttes fra fogedretten til retsafdelingen, indebærer efter Retsplejerådets opfattelse, at en egentlig justifikationssag, hvor der tages stilling til, om forbuddet er lovligt meddelt, fremover vil være overflødig. Når retsafdelingen har forholdt sig til, om der er tilstrækkeligt grundlag for at meddele et forbud eller påbud, bør dette spørgsmål efter Retsplejerådets opfattelse kunne kæres, jf. pkt. 2.13 nedenfor, men Retsplejerådet finder ikke, at der herudover er behov for, at retsafdelingen under en justifikationssag endnu engang skal tage særskilt stilling til, om forbuddet eller påbuddet er lovligt meddelt.

Der vil derimod efter Retsplejerådets opfattelse fortsat være behov for en endelig afklaring af, om den rettighed, som har givet anledning til forbuddet eller påbuddet, også rent faktisk består. Retsplejerådet foreslår derfor, at der skal gælde et krav om, at den part, der har anmodet om forbud eller påbud, inden to uger efter, at der er truffet endelig afgørelse om at meddele forbud eller påbud, skal anlægge eller indlede sag om den rettighed, der påstås krænket, medmindre sådan sag allerede er anlagt ved en dansk eller udenlandsk domstol eller er indledt ved en voldgiftsret.

…

2.9.3. Justitsministeriets overvejelser
Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er i det væsentlige udformet i overensstemmelse med Retsplejerådets lovudkast."

I forsikringsbetingelserne fremgår det bl.a.:

"2. Hvilke tvister er dækket af forsikringen?
1 Forsikringen dækker tvister, som er opstået i privatlivet, og som efter deres art vil kunne behandles af en domstol efter retsplejelovens regler om civile sager. Forsikringen dækker også tvister af denne art, som efter parternes aftale i stedet behandles ved voldgift.
2 Ved tvister forstås konkrete aktuelle konflikter, som med rimelighed kan danne grundlag for et civilretligt søgsmål.
3 Selskabet skal - på det foreliggende grundlag - afgive udtalelse om, hvorvidt tvisten er dækket af forsikringen eller ikke. Selskabet har både ret og pligt til at give udtryk for tvivl om sagens rimelighed. Dækningstilsagn er begrænset til omkostninger, der står i et rimeligt forhold til sagens genstand."
…
5. Hvilke omkostninger er ikke dækket af forsikringen?
…
4 Omkostninger i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse, arrest, fogedforbud, herunder sikkerhedsstillelse, samt sikkerhedsstillelse i forbindelse med gruppesøgsmål, medmindre disse er afholdt efter aftale med selskabet."

Nævnet udtaler:

Ifølge forsikringsbetingelsernes punkt 5.4. ydes der ikke dækning for omkostninger i forbindelse med fogedforbud.

Ved en lovændring i 2012 blev kompetencen til at behandle forbudssager overført fra fogedretten til byrettens retsafdeling.

Spørgsmålet for nævnet er, hvorvidt denne lovændring fører til, at undtagelsen af "fogedforbud" i punkt 5.4. ikke kan gøres gældende, idet klagerens forbudssag fra 2014 blev behandlet af retsafdelingen i byretten.

Nævnets flertal udtaler:

Foreløbige retsmidler som forbud og arrest har traditionelt været undtaget fra retshjælpsdækning. Flertallet finder, at det forhold, at kompetencen til at melde forbud ved lovændringen i 2012 blev flyttet fra fogedretten til retsafdelingen i byretten ikke i sig selv kan føre til, at forbudssager herefter dækkes. Procesformen i forbudssager er tilnærmet

procesformen i almindelige civile førsteinstanssager, hvilket kunne tale for at sidestille forbudssager med almindelige civile sager. Det forhold, at der efter lovændringen tages stilling til sagsomkostninger i forbudssager, og at der ikke længere skal anlægges justifikationssag, taler i samme retning.

Nævnets flertal finder det imidlertid betænkeligt at fastslå, at lovændringen i 2012 har den afsmittende effekt, at retshjælpsforsikringens dækningsomfang udvides, når henses til, at forbudssager stadig er at anse for midlertidige afgørelser. Sådanne afgørelser må fortsat anses for undtaget.

Nævnets mindretal udtaler:
Efter en gennemgang af sagen finder nævnets mindretal, at selskabet ikke har været berettiget til at afslå retshjælpsdækning med henvisning til betingelsernes punkt 5.4.

Nævnets mindretal har blandt andet lagt vægt på, at forsikringen dækker tvister, som efter deres art vil kunne behandles af en domstol efter retsplejelovens regler om civile sager, og at forbudssagen i det væsentlige må antages at opfylde disse krav.

Derunder har nævnets mindretal lagt vægt på, at punkt 5.4. efter sin ordlyd undtager omkostninger i forbindelse med "fogedforbud", og at sagen, der søges retshjælpsdækning til, ikke har været behandlet i fogedretten. Da betingelsernes punkt 5.4. er en undtagelsesbestemmelse skal den fortolkes indskrænkende.

Endvidere har nævnets mindretal lagt vægt på, at lovændringen i 2012 medførte, at forbudssagerne ikke i samme grad som tidligere har en karakter, der kan begrunde undtagelsen.

Lovændringen medførte således, at der ikke længere er krav om anlæg af en justifikationssag efter forbudssagen. Ifølge forarbejderne skyldes dette, at når retsafdelingen under forbudssagen har forholdt sig til, om der er tilstrækkeligt grundlag for at meddele forbud, så er en efterfølgende justifikationssag overflødig.

I den forbindelse blev der også indført regler om, at der kan fastsættes sagsomkostninger i forbindelse med forbudssagen, som tidligere var henlagt til den efterfølgende justifikationssag.

Selskabet har oplyst, at der efter hidtidig praksis er ydet retshjælpsdækning til omkostningerne i forbindelse med justifikationssagen – der ikke længere er krav om – men ikke til den forudgående forbudssag.

Efter nævnets mindretals opfattelse passer selskabets praksis dårligt med den nye procesordning, navnlig idet forbudssagerne har nærmet sig procesformen i en almindelig civil sag, der som udgangspunkt er dækket af forsikringen.

Som koncipist af aftalen finder nævnets mindretal således, at selskabet er nærmest til at bære risikoen for den fortolkningstvivl, der er opstået ved ikke rettidigt at have forholdt sig til lovændringen i 2012.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Nævnet bemærker afslutningsvist, at selskabet ved en revision af retshjælpsbetingelserne bør foretage en præcisering af punkt 5.4, således at ordlyden bringes i overensstemmelse med retsplejelovens bestemmelser herom.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand